

Til
Miljøminister
Lea Wermelin

cc. Udvalget for Småøer

Den 7. september 2021

Vedr. Grundvandsbeskyttelse på småøerne.

15 øer af Sammenslutningen af Danske Småøers¹ 27 medlemsøer har et eller flere privatejede vandværker, der som oftest drives som et andelselskab med begrænset ansvar (amba). Øernes vandværker og deres økonomi er kendetegnet ved, at der er få forbrugere (fastboende og fritidshus-/sommerhusejere) til at dække alle omkostninger. Ud over almindelige driftsopgaver, der i høj grad løses af frivillig arbejdskraft, er der betydeligt øgede udgifter til prøvetagning ifm. vandanalyser, håndværkere og anlægsopgaver (grundet sejltilid, hvor håndværkere m.fl. har færge- og ventetid, som faktureres vandværket). På den anden side er de små privatejede vandværker et af de få steder, hvor den enkelte borger i dag har direkte indflydelse på et vigtigt ressourceområde.

Indsatsplaner

I forbindelse med vedtagelse af beskyttelse af områder omkring boringer (BNBO) og de statsligt udpegede særlige drikkevandsområder bliver de småøers vandværker særligt udfordret.

De kommunale indsatsplaner for øerne udpeger forholdsvis store (i forhold til den enkelte øs samlede areal) landbrugsområder, der skal dyrkes pesticid- (og evt. nitrat-) frit. Dermed skal det enkelte vandværk indgå økonomiske aftaler med landmanden, der modsvarer dennes tab ved pesticidfri dyrkning.

Da Folketinget har vedtaget, at forbrugerne selv skal betale for beskyttelse af grundvandet, giver det de små vandværker store økonomiske udfordringer.

Nedenstående eksempel er taget fra indsatsplanen, som vedrører Agersø og Omø i Slagelse Kommune.

Priser for Omø Vandværk i dag for et helårs-/sommerhus:

Fast årlig afgift: 1.250,00 kr. (1.562,50 kr. inkl. moms)

Vandafgift: 14,00 kr. pr. m³ (17,50 kr. inkl. moms)

Grøn statsafgift 6,37 kr. pr. m³ (7,96 kr. inkl. moms)

I alt 20,37 kr. pr. m³ (25,46 kr. inkl. moms) + den faste afgift.

Hertil kommer så mellem 5 og 9 kr. pr. m³ ekskl. moms til finansiering af grundvandsbeskyttelse iflg. overslaget i indsatsplanen, hvilket i værste tilfælde bringer vandprisen op på 36,70 kr. pr. m³ inkl. moms foruden den faste årlige afgift.

Det er derfor nødvendigt med hjælp til de små privatejede vandværker for at realisere de økonomisk belastende indsatsplaner. Der er ingen tvivl om, at vi på de små øer ønsker at bevare de små privatejede vandværker, ligesom vi ønsker os pesticid- og nitratfrit drikkevand – det kræver bare økonomisk hjælp.

Vi foreslår derfor, at der oprettes en Grøn Vandfond, hvor privatejede vandværker både på øer og i landdistrikter kan søge økonomisk støtte, såfremt deres kubikmeterpris overstiger et vist beløb, fx 15,00 kr. ekskl. moms.

Det er vigtigt at der er tale om støtte og ikke lån, da de små vandværker ikke kan finansiere yderligere renter og afdrag.

Fonden kan evt. finansieres via de grønne statslige vandafgifter, som vi alle betaler.

Venlig hilsen
Dorthe Winther
Formand
Sammenslutningen af Danske Småøer

¹ Sammenslutningen af Danske Småøers medlemsøer er: Aarø, Agersø, Anholt, Askø, Avernakø, Baagø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Drejø, Eggholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Neksø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø og Venø.